

MUNKAERŐPIACI TÜKÖR
2022

MUNKAERŐPIACI TÜKÖR

Az évkönyvsorozat szerkesztőbizottsága

ÁDÁM SÁNDOR – főosztályvezető, Technológiai és Ipari Minisztérium, Munkaerőpiaci Programok Főosztálya • **BUSCH IRÉN** – főosztályvezető, Közfoglalkoztatási és Vízügyi Helyettes Államtitkárság, Közfoglalkoztatási Statisztikai, Elemzési és Monitoring Főosztály • **FAZEKAS KÁROLY** – emeritus kutató, ny. tudományos főmunkatárs, HUN-REN KRTK KTI • **KADLECSIK ROLAND** – osztályvezető, Központi Statisztikai Hivatal, Keresetstatisztikai osztály • **KÖLLŐ JÁNOS** – tudományos tanácsadó, HUN-REN KRTK KTI • **LAKATOS JUDIT** – nyugdíjas szakmai főtanácsadó, Központi Statisztikai Hivatal • **REIZER BALÁZS** – tudományos főmunkatárs, HUN-REN KRTK KTI • **SZABÓ-MORVAI ÁGNES** – tudományos főmunkatárs, HUN-REN KRTK KTI

Sorozatszerkesztő

SZABÓ-MORVAI ÁGNES

MUNKAERŐPIACI TÜKÖR 2022

**TÁRSADALMI EGYENLŐTLENSÉG
ÉS MOBILITÁS**

**Szerkesztette
SZABÓ-MORVAI ÁGNES
PETŐ RITA**

**KÖZGAZDASÁG- ÉS REGIONÁLIS TUDOMÁNYI KUTATÓKÖZPONT,
KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI INTÉZET
HUN-REN MAGYAR KUTATÁSI HÁLÓZAT
KUTATÁS. INNOVÁCIÓ. HATÁS
BUDAPEST, 2023**

A kiadó címe:
HUN-REN Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont,
Közgazdaságtudományi Intézet
1097 Budapest, Tóth Kálmán utca 4.
e-mail: biblio@krtk.hu
honlap: <http://kti.krtk.hu>
telefon: (+36-1) 224-6700

E kötet megjelenését támogatta: HUN-REN Magyar Kutatási Hálózat

Copyright © HUN-REN Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont,
Közgazdaságtudományi Intézet, 2023
Borító © Tóth-Zs. Szabolcs (sabi.bandart.eu)

ISSN 1586-460X

Felelős kiadó: Fertő Imre
Olvasószerkesztő: Patkós Anna
Műszaki szerkesztő: Kravjánszki Róbert
Nyomdai előkészítés: font.hu
Typográfia: Garamond, Franklin Gothic
Nyomdai munkák: Server Line Kft.

TARTALOM

Előszó	9
Magyarországi munkapiac, 2022 (<i>Bakó Tamás & Lakatos Judit</i>)	15
Gazdasági környezet	18
Foglalkoztatás	18
Munkanélküliség	23
Munkaerő-kínálat és -kereslet	25
Keresetek, munkajövedelem	26
Közelpép. Társadalmi egyenlőtlenség és mobilitás.....	31
Bevezetés (<i>Pető Rita</i>)	33
1. Szubjektív gazdasági egyenlőtlenségek és univerzalizmus Magyarországon (<i>Gáspár Attila</i>).....	36
2. Társadalmi különbségek a gyermekek egészségi állapotában Magyarországon a 21. század második évtizedében (<i>Hajdu Tamás & Kertesi Gábor</i>).....	45
3. Társadalmi egyenlőtlenségek az oktatásban	72
3.1. Oktatási és társadalmi egyenlőtlenségek Magyarországon (<i>Varga Júlia</i>).....	72
3.2. A teszteredmények társadalmi egyenlőtlensége és az általános iskolai szegregáció (<i>Hermann Zoltán, Kertesi Gábor & Varga Júlia</i>)	80
3.3. Iskolai szegregáció, tanulói teljesítmény és iskolai továbbhaladás Magyarországon (<i>Hermann Zoltán & Kisfalusi Dorottya</i>)	88
K3.1. A kompenzációs előny szerepe az elérni kívánt legmagasabb iskolai végzettség egyenlőtlenségeiben (<i>Drucker Luca Flóra</i>).....	95
3.4. A hatosztályos gimnáziumi szelekció és eredményesség (<i>Horn Dániel</i>)	97
3.5. Az iskolák heterogenitásának hozzájárulása a későbbi béregyenlőtlenségekhez a fiatal munkavállalók esetében (<i>Boza István & Horn Dániel</i>).....	103
3.6. A koronavírus-járvány és az iskolai teszteredmények egyenlőtlensége (<i>Boza István & Hermann Zoltán</i>)	110
3.7. Az oktatásirányítás és -finanszírozás központosításának hatása az oktatási egyenlőtlenségekre (<i>Hermann Zoltán & Semjén András</i>).....	119
3.8. A kötelező iskolalátogatási korhatár csökkentésének munkapiaci és gyermek- vállalási hatásai (<i>Adamecz Anna, Prinz Dániel & Szabó-Morvai Ágnes</i>).....	126
K3.2. 20 év alatti várandósok: mennyire jellemző és mi befolyásolja a hátrányos helyzetet? (<i>Szabó Laura & Makay Zsuzsanna</i>).....	131
K3.3. Az iskolalátogatási korhatár csökkentése – hatása a roma fiatalokra (<i>Köllő János & Sebők Anna</i>)	132
4. Felnőttkorban megjelenő társadalmi egyenlőtlenségek.....	135
4.1. A személyi tőkejövedelmek jellemzői és a jövedelemeloszlásban betöltött szerepük 2007 és 2021 között (<i>Krekó Judit & Tóth G. Csaba</i>)	135
K4.1. A nemek közti különbség a tőkejövedelmek eloszlásában (<i>Krekó Judit & Tóth G. Csaba</i>)	144
4.2. Hogyan lesz az etnikai előítéletből foglalkoztatási diszkrimináció? A kisvállalatok szerepe (<i>Kertesi Gábor, Köllő János, Károlyi Róbert & Szabó Lajos Tamás</i>).....	146
4.3. A szegénység helyzete Magyarországon (<i>Gábor András & Tátrai Annamária</i>)	151
K4.2. Jövedelmi szegénység a közfoglalkoztatottak körében (<i>Gábor András & Claudia Colombarolli</i>).....	156
4.4. Szegénység és kapcsolati tőke (<i>Albert Fruzsina & Hajdu Gábor</i>)	159
4.5. Kapcsolathálózatok és jövedelemegyenlőtlenség a magyar városokban (<i>Lengyel Balázs, Tóth Gergő & Johannes Wachs</i>)	164
4.6. Az egészségi állapot egyenlőtlenségei Magyarországon (<i>Kollányi Zsófia</i>)	169

K4.3. Roma nők várandósgondozási és szülészeti ellátási hátránya (<i>Szabó Laura & Veroszta Zsuzsanna</i>)	176
4.7. Földrajzi és szocioökonómiai tényezők szerepe az egészségügyben – becslések országon belüli költözések alapján (<i>Elek Péter, Győrfi Anita, Kungl Nóra & Prinz Dániel</i>)	178
4.8. Generációk közötti transzferek és lakásmobilitás – fiatalok lakásszerzési lehetőségei és korlátai (<i>Köszeghy Lea, Győri Ágnes & Csizmady Adrienne</i>)	183
5. Időskori társadalmi egyenlőtlenség – nyugdíj-egyenlőtlenségek Magyarországon (<i>Reiff Ádám & Simonovits András</i>)	190
6. Társadalmi mobilitás	195
6.1. Mit mondanak az egyetemi évkönyvek a társadalmi mobilitásról? (<i>Gáspár Attila & Pető Rita</i>)	195
6.2. A társadalmi mobilitás nemek közötti egyenlőtlenségei Magyarországon (<i>Huszár Ákos, Győri Ágnes & Balogh Karolina</i>)	200
6.3. Kapott vagyontranszferek és ezek hatása a háztartás vagyonára (<i>Medgyesi Márton</i>)	206
6.4. A társadalom felső és alsó csoportjaiba irányuló iskolai mobilitási folyamatok Magyarországon (<i>Huszár Ákos, Balogh Karolina & Győri Ágnes</i>)	211
6.5. Első generációs diplomások Magyarországon (<i>Adamecz Anna</i>)	216
6.6. Szülői háttér és az oktatás munkaerőpiaci megtérülése, 2005–2019-ben Magyarországon – becslési kísérlet az EU–SILC-adatok alapján (<i>Tóth István György & Csathó Ábel</i>)	220
A munkapiaci szakpolitika eszközei (<i>Hajdu Miklós, Makó Ágnes, Nábelek Fruzsina & Nyíró Zsanna</i>)	227
1. Intézményi változások	229
2. Ellátások	230
3. Támogatások	230
4. Aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök és komplex programok	231
5. Munkapiaci hatású szakpolitikai eszközök	232
Statisztikai adatok (<i>Czethoffer Éva</i>)	237
1. Alapvető gazdasági adatok	239
2. Népesség	241
3. Gazdasági aktivitás	246
4. Foglalkoztatottak	254
5. Munkanélküliek	269
6. Keresetek	289
7. Oktatás	295
8. Munkaerő-kereslet	301
9. Regionális különbségek	304
10. Munkaügyi kapcsolatok	312
11. Jóléti ellátások	315
12. Munkát terhelő adók	322
13. Nemzetközi adatok	325
14. A fontosabb adatok forrásai	327
Munkapiaci kutatások, válogatott bibliográfia, 2022 (<i>Bálint Éva</i>)	335
Függelék. Táblázatok és ábrák jegyzéke	347